

** *	🕯️🕯️🕯️	📍
18:50	17:55	י-ם
18:51	17:56	ת"א
18:50	17:55	חיפה
18:52	17:57	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

ה'תולדות יעקב יוסף' אשרי העם שכבה לו

רבי יעקב יוסף מפולנאה נודע בכינויו 'בעל התולדות', על שם ספרו 'תולדות יעקב יוסף' הסתלק בבד בתשרי.

פעם אחת ביקש רבי יעקב יוסף מפולנאה, בעל ה'תולדות', שתי בקשות מהבעל שם טוב: שיזכה לגילוי אליהו, ושיתן לו עצה שלא יתרגש (היינו שלא יקפיד, כי היה קפדן בטבעו כידוע). והבטיח לו הבעל שם טוב שבקרוב יזכה לגילוי אליהו, וגם יתן לו עצה שלא יתרגש.

בנוסעו לביתו מכ"ק רבו הבעל שם טוב, פגע בדרך ביהודי הולך רגלי. ויבקש ה'תולדות' את האיש שישיב לו בעגלה, ולמה לו לכתת רגליו. האיש נאות ועלה על העגלה וישב לו, אבל את רגליו לא הכניס בעגלה ועזב אותם תלויים חוץ לעגלה. ויאמר ה'תולדות' אל ההלך: למה אין אתה מכניס את רגליך להעגלה? שב בעגלה כמו כל האנשים הנוסעים, מכונסים בעגלה עם הרגליים! ויאמר האיש: דוד המלך אומר בתהלים "אשרי... שכבה לו". מי הוא בחינת 'אשרי', לשון אושר? אותו שכבה לו, שטוב לו בכל מצב שהוא, אם הרגליים בעגלה או חוצה לה...

למה אין אתה מכניס את רגליך להעגלה? שב בעגלה כמו כל האנשים הנוסעים, מכונסים בעגלה עם הרגליים!

אחרי זמן מה בא ה'תולדות' לב"ק הבעל שם טוב, ושאל: כ"ק מורנו הבטיח לי שאזכה לגילוי אליהו, ואנכי טרם זכיתי! ויאמר לו כ"ק: האיש ההולך רגלי שנסע יחד עם כבודו בעגלה, ואמר לו 'אשרי שכבה לו', וגם רמז שכבודו לא יהיה קפדן ויקבל כל דבר כמות שהוא – הוא היה אליהו, וכבודו לא הרגיש.

בעל ה'תולדות' מלמד אותנו מדרכי החסידות, בכך שבבואו לפני רבו הוא מבקש ממנו עצה – ולא ברכה. יש הסוברים שעבודת החסידות מתמצה בבקשת ברכות מהרבי, אך עיקר הפלא שבמהותו של רבי אמיתי הוא היכולת לעוץ עצה נכונה, להיות "פלא יועץ" הממשיך "עצות מרחוק" אמונה אומן.

באותו אופן, מהותו של חסיד אמיתי היא הביטול והדבקות הגמורה ברבו. חסיד הוא מי שיודע שעצה יש לבקש רק מן הרבי, ויש ליישם אותה עד מיצוי הנפש.

הרבי הצמח צדק אמר שחסיד פנימי יודע כי בקשת ברכה עבור ענין שבעבודת ה' היא "אל ישעו בדברי שקר", ולעומת זאת המצב הרצוי הוא – "תכבד העבודה על האנשים". "היום לעשותם, ולמחר לקבל שכרם". ה' יתברך רוצה מאתנו את המאמץ ואת העבודה הפנימית, ולא את התוצאות כשלעצמן. אם חפץ ה', יתן לנו מדרגות ומידות טובות בשפע, בבחינת "עבודת מתנה אתן את כהונתכם". אך אנו מצד עצמנו, החפץ לנו במדרגות ובברכות כשמוע בקול ה'!?

(נפלאות" תשרי פ"ד)

י"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

השבת שקדמה למעשה בראשית

בפיוט "לכה דודי" – שכתב רבי שלמה אלקבץ, וזכה למקום הכי מכובד בתפלות של כל עם ישראל, בקבלת שבת. בבית השני של הפיוט כתוב "מֵרֵאשׁ מִקֶּדֶם נִסְכָּה". בדר"כ מבינים ששבת היא הסיום של מעשה בראשית, היום השביעי, אבל כאן כתוב שהיתה שבת עוד לפני בריאת העולם, לפני ששת ימי בראשית. מה השבת הזאת? היא בעצם הסוד של "במי נמלך? בנשמותיהם של צדיקים". לפני שעושים משהו, רגע לפני שמתחילים, יש עוד שיקול דעת – אפשר עדיין לא להתחיל בכל הענין. הקב"ה הוא כל יכול, וההסבר תמיד בחסידות הוא "יכול כן ויכול לא" – רגע לפני שה' מתחיל הוא יכול לא לברוא את העולם. אז, ברעוא דרעוין של אותה שבת שקדמה לעולם, ה' נמלך בנשמות ישראל ומחליט על הבריאה. לפעמים כתוב שהשבת היא בת הזוג של עם ישראל, ישראל החתן ושבת הכלה, ולפעמים כתוב שהשבת-הכלה היא-היא כנסת ישראל, השרש של נשמות ישראל. זו השבת הזו שקדמה לעולם. הבריאה הראשונה בעולם היא הזמן, ובריאת הזמן מאפשרת שאר הנבראים. השבת שקדמה לעולם היא עדיין לפני תחלת הבריאה, שבת שקדמה לזמן. בהמשך כתוב "סוף מַעֲשֵׂה בַמַּחְשָׁבָה תַחֲלֶה". השבת שמסיימת את מעשה בראשית, היום השביעי, נעוצה בתחלת המחשבה – בשבת שלפני מעשה בראשית.

(כ"ט אייר פ"ג)

אוצר התבונה

שבעה אורות שקדמו לעולם (חלק א')

בזהר כתוב שיש "ז' נהורין" שנבראו לפני העולם – אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח.

רבי לוי'ק, אבא של הרבי, מקביל את שבעת האורות לשבע מדות הלב מחסד עד מלכות – שבעת ימי הבנין. וההקבלה בקצרה:

"אור תורה" שייך ליום הראשון של מעשה בראשית, היום של "יהי

אור". סתם אור הוא "תורה אור" ועל האור של היום הראשון כתוב "וירא אלהים את האור כי טוב", "טוב לגנוז לצדיקים לעתיד לבוא, והיכן גנוז? בתורה". מההקבלה הזו עולה דבר פשוט – עיקרו של "אור תורה" הוא דווקא "תורת חסד" (הלומד תורה על מנת ללמד לאחרים, וכך להפיץ את האור בכל העולם).

"אור גיהנם" – לגיהנם יש 'אור'

(בשורוק), לשון אש, אך בפנימיותו יש לו גם 'אור' (בחולם), "אור כי טוב" – "מה רב טובך אשר צפנת" ברוח צפון (צפון היינו שמאל, גבורה), ש"משם תפתח הרעה". הטוב הצפון "גניז בגויה" (רק לעתיד לבא הוא יתגלה בבחינת "טוב הנראה והנגלה"). האור הגנוז בגיהנם הוא סוד "גם זו לטובה", בגימטריא **גיהנם**, כנודע. האור שייך בפירוש למדת הגבורה העונשת את הרשעים, כמבואר בתניא. מי עתיד 'לזכות' לאור הצפון הזה? הגיהנם נברא ביום שני למעשה בראשית, היום שלא נאמר בו "כי טוב" (הנראה והנגלה, כנ"ל) משום שנבראה בו המחלוקת – חלוקת-הבדלת המים העליונים מן המים התחתונים על ידי הרקיע, סוד "רקיע בעין הקרח הנורא" הרומז למחלוקת קרח וכל עדתו, היוורדים חיים שאולה. רק לעתיד לבא יתגלה הטוב ויתקיים "צדיק כתמר יפרח", סופי תבות קרח.

"אור גן עדן" שייך ליום השלישי, ש"הוכפל בו כי טוב", "טוב לשמים וטוב לבריות" ('לבריות'), עשית הטוב והישר בעיני אלהים ואדם, "תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם". ביום שלישי נבראו העצים הנחמדים למראה וטובים למאכל (כולל עץ החיים שבתוך הגן ועץ הדעת טוב) – כאשר גן רומז למציגת ריבוי הגוונים של התפארת. בתחלת היום נקוו המים אל מקום אחד כדי שתראה היבשה, לצורך גן עדן, כאשר "נהר [של המים הנקוים בסוד 'אחד'] יוצא מעדן להשקות את הגן".

(שביעי של פסח פ"ו)

אוצר קצר

סילוק השכינה והמשכתה (מתוך המאמר "באתי לגני")

בתחלת הבריאה "עיקר שכינה בתחתונים היתה" אך חטא אדם הראשון גרם להסתלקות השכינה. יסודו של החטא הוא גאווה, הרגשת האני, ומכיון ש"כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם" החטא מסלק את השכינה (חטא הוא לשון חסרון, כאשר הרגשת האני גורמת לחסרון במודעות האלקית הטהורה, וממילא אם אני כאן ה' חסר, כביכול). אחרי חטא אדם הראשון באו עוד ששה חטאים של הדורות הבאים – כאשר כל חטא הוא ביטוי אחר של גאווה, ההולכת וגוברת מדור לדור (כפי שרואים גם היום...). – שסלקו את השכינה עד לרקיע השביעי וממילא הפילו מטה-מטה את מציאות העולם. התהליך של שבעת החטאים בעצם מבטא את טבעו של עולם – על אף גילוי האלקות שבתחלה, "עיקר שכינה בתחתונים", גם כשישנם נסים גדולים ככל שחולף הזמן הם נשכחים, טובעים ונעלמים בתוך טבע העולם. על הרקע הזה ישנו חידוש גדול בכך שבא אברהם אבינו והופך את הכיוון (החץ, ה'וקטור') של התנועה ומתחיל להוריד את השכינה למטה – "יהי אור' זה אברהם", אברהם (ש"התחיל להאיר") חוזר אל האור של היום הראשון לבריאה. מאברהם יש תהליך של שבעה דורות של החזרת השכינה לארץ, עד למשה רבינו שמוריד את השכינה חזרה לארץ.

(שבתות שמות-וארא פ"ד)

אוצר הרמז

החזון המשיחי – הנחש הופך לשמשו של האדם

בגוף יש ארבעה אברים חיוניים עיקריים – מח-לב-כליות-כבד. כתוב בפירוש שהנחש רומז לכבד. הרי מח-לב-כבד הם אדם-חוה-נחש, שלשת ה'גיבורים' שבגן עדן מקדם. אם האדם היה עומד בנסיון, אותו נחש היה הופך להיות שמש גדול לאדם, והיה מתגלה ש-**נחש** בגימטריא **משיח**, אבל עדיין לא זכינו.

(כ"ו סיון פ"ה)

אוצר הפתגם

עיקר הרגש של היהודי – שקם בבקר ואומר "מודה אני", כמו שהרבי מדגיש – הוא רגש של אסיר תודה ובדרך צחות: 'בראשית ברא אלהים אסירי תודה' – על כל נברא להיות אסיר תודה לבורא יתברך שברא אותו.

(ט"ז תשרי פ"ו)